
خلاصه فیزیک هالیدی - فصل دوازدهم: تعادل و کشسانی

تعادل ایستایی: جسم صلب در حال سکون را می گویند در حال تعادل ایستایی است, برای چنین جسمی , جمع برداری نیروهای خارجی وارد بر آن برابر صفر است:

$$\vec{F}_{net} = 0 \text{ (موازنه نیروها)}$$

اگر همه نیروها در صفحه xy واقع باشند , این معادله برداری هم ارز دو معادله مؤلفه ای زیر است:

$$\vec{F}_{net,x} = 0 \text{ و } \vec{F}_{net,y} = 0 \text{ (موازنه نیروها)}$$

تعادل ایستایی همچنین بیانگر این است که جمع برداری همه گشتاور نیروهای خارجی که به جسم نسبت به هر محوری وارد می شود برابر صفر است, یعنی:

$$\vec{M}_{net} = 0 \text{ (موازنه گشتاورهای نیروها)}$$

اگر نیروها در صفحه xy واقع باشند, همه بردارهای گشتاور نیرو , موازی محور Z اند و معادله بالا هم ارز با یک معادله مؤلفه ای زیر است:

$$\vec{M}_{net} = 0 \text{ (موازنه گشتاور نیرو)}$$

گرانیگاه: نیروی گرانشی به هر یک از اجزای جسم به صورت مجزا وارد می شود. اثر خالص همه این نیروهای مجزا را می توان معادل نیروی گرانشی کل $\vec{F}_g$ فرض کرد که بر نقطه مشخص که گرانیه نامیده می شود اثر می کند . اگر شتاب گرانشی $\vec{g}$ برای همه عنصرهای جسم یکسان باشد , گرانیه در مرکز جرم جسم قرار دارد.

مدولهای کشسانی: برای بیان رفتار کشسانی (تغییر شکل) جسمها وقتی تحت تاثیر نیروهایی که به آنها وارد می شوند قرار می گیرند , سه مدول کشسانی به کار می روند . کرنش (تغییر نسبی طول) به طور

خطی با تنش (نیرو بر واحد سطح) رابطه دارد که در هر حالت به وسیله یک مدول یا ضریب تناسب به هم مربوط می شوند. رابطه کلی عبارت است از:

$$\text{کرنش} * \text{مدول} = \text{تنش}$$

کشش و تراکم: وقتی جسمی تحت تاثیر کشش یا تراکم قرار گیرد معادله بالا به صورت زیر نوشته می شود:

$$\frac{F}{A} = E \frac{\Delta L}{L}$$

که در آن $\frac{\Delta L}{L}$ کرنش کششی یا تراکمی جسم، F بزرگی نیروی وارده $\vec{F}$ است که باعث کرنش می شود، A مساحت سطح مقطعی است که $\vec{F}$ به آن وارد می شود و E مدول یانگ جسم است. تنش برابر است با

$$\frac{F}{A}$$

برش: وقتی جسمی تحت تاثیر تنش برشی قرار گیرد، معادله زیر

$$\text{کرنش} * \text{مدول} = \text{تنش}$$

به صورت زیر نوشته می شود:

$$\frac{F}{A} = G \frac{\Delta x}{L}$$

که در آن $\frac{\Delta x}{L}$ کرنش برشی جسم، Δx جابه جایی یک انتهای جسم در راستای نیروی وارد شده $\vec{F}$ و G

مدول برشی جسم است. تنش برابر است با $\frac{F}{A}$.

تنش هیدرولیکی: وقتی جسمی تحت تاثیر تراکم هیدرولیکی ناشی از تنش شاره ای که آن را احاطه کرده

است قرار گیرد. معادله کرنش * مدول = تنش به صورت زیر نوشته می شود:

$$p = B \frac{\Delta v}{v}$$

که در آن p (تنش هیدرولیکی) ناشی از شارح روی جسم، $\frac{\Delta v}{v}$ (کرنش) قدرمطلق تغییر نسبی حجم جسم ناشی از فشار و B مدول کچه ای جسم است.